

מריון פוקס אשה שרפרף

העיסוק של מריון פוקס בדמויות הנשיות יוצא מתוך סידרה של צילומי עירום של מודלית בעלת סילואטה דקיקה ונעריה, ותסרוקת של ילדה: קוקו קופצני, אסוף בגומיה. דמות עכשווית של אישה-ילדה, שמריון מיצתה אותה לצללית נטולת מאפיינים אישיים, יצקה אותה לתוך תבניות שעווה, והפכה אותה לשורה של דמויות: איזיס, האלה המצרית, פרוטומה נאו-קלאסית, פלורה, אלת האביב, והגרציות המיתולוגיות. שורה של דמויות נשיות, שהן גלגול של אחת, והן יוצרות שרשרת על-זמנית של תקופות ותרבויות. האשה-ילדה הפכה לפרוטוטיפ נשי, שגמישותו האינ-סופית מתנגשת עם מצבי-התגלמותו וקפאוו בתוך תבניות השעווה.

הדמות הנשית, בוריאציות השונות שלה, אף-פעם לא מופיעה במצב טבעי ומשוחרר. בכל סיטואציה, היא מתמזגת, עם אובייקט נוסף, שמשעבד אותה אליו, וכך היא הופכת להיות אישה-כסא, אישה-שרפרף, אישה-כותרת של עמוד. בגלגול הסופי שלה האישה מקבלת מימד של חפץ, של אובייקט אסתטי. היא יכולה להיות פסל, (כמו, למשל, אצל מאטיס, שמצטט את פסלי הנשים שלו בתוך הציורים) היא יכולה להתפרש גם כטבע דומם. בעבודה אחת היא חנוטה בתוך ארון קבורה, ובאחרת היא מתאבנת לתוך אלמנט ארכיטקטוני: כותרת מגולפת של עמוד קלאסי, הופכת להיות, במהופך, למעטפת-גוף בצורת חצאית, ממנה יוצאת פרוטומה של אישה. הפיכת כותרת העמוד לחצאית משנועתה הורדתה ממרום מקומה הפאלי אל גופה התחתון של האשה. זהו לא רק תהליך של המרת-מין, אלא אקט חתרני של שינוי הרארכי ותפקודי. "חד עם זאת, מוזר לחשוב על ההקשרים התרבותיים שיוצרת מריון בתוך הגלגול המטאמורפוזי של הדמות הנשית. היא קשורה בקשר הדוק לתרבות של עשייה אסתטית ולתהליכים תרבותיים של צבירת משמעות. מריון אינה יכולה להשאיר את הדמות שלה עירומה, ללא כל כסות. היא תמיד "עטופה" במיתוס, סגנון או הקשר תרבותי.

החומרים שמריון עובדת איתם - שעווה, פגמנט, פחם, וצבע שמן על מצע של דיקט או פרספקס - יוצרים את אותו מיפגש מוזר בין חומרים מסורתיים לחומרים עכשוויים, בין חומרי שימור והקפאה לבין חומרים פריכים וזמניים. סגנון הרישום ואיכותו הם קלאסיים, אפילו אקדמיים, לעומת עיבוד הרישום שנועשה לתוך השעווה והפגמנט. המקורות של מריון נשענים על ספרות ורפרודוקציות של תולדות האמנות, ועל אוסף של שקפים ישנים, עשויים זכוכית, שהיוו חומר ללימוד תולדות הארכיטקטורה על-ידי מורה שפעל בשנות הארבעים. כשאלה מצטרפים לנערה בעלת הקוקו הם מדגישים את זרותה, אך אינם עוצרים את שלבי התגלמותה בתוך בועת השעווה.

שלושת הגרציות מופיעות בעבודה של מריון בשתי וריאציות שונות. פעם אחת בצבעי רמזור - צהוב, אדום וירוק - עבודה שמכניסה מימד אירוני, קצת משועשע ופופיסטי, לתפקודים הנשיים. בגירסה השנייה מופיעות שלושת הגרציות בשלוש פוזיציות: קדמית, צידית ואחורית, כשהן ישובות על כסא והצלליות שלהן מתאחדת עם רגלי הכסא. שלושת הגרציות המרקדות בקלילות הפכו כאן לשלוש צלליות קפואות ואנונימיות שחציין רהיט וחציין אישה. הזהות הנשית מתעמעמת והופכת חפצית, אך מצד שני היא מקבלת מימד של עדות פרובוקטיבית, שהופכת את הסבילות הפסיבית לבקורת פעילה.

טלי תמיר
אוצרת הגלריה

מריון פוקס נ. 1948, בצ'ילה
1967 - עלתה ארצה. חברת קיבוץ מצר
לימודים: 1970-1972 - בית-ספר לציור אבני, תל אביב
1988-1991 - המחלקה לאמנות ב"בצלאל", ירושלים